

Nr 61.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående rätt för vissa tjänstemän vid statens järnvägar att för åtnjutande av arvodesförhöjning tillgodoräkna sig tiden för sin tjänstgöring såsom ordinarie tjänstemän under år 1916 såsom helt år; given Stockholms slott den 5 februari 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att en var av följande tjänstemän vid statens järnvägar, nämligen verkstadsförmannen Axel David Vestin samt lokomotivreparatörerna Gustaf Leo Broberg, Anders Petter Pettersson Enroth, Anders Hallbäck, Carl Oskar Brodd Hallin, Gustaf Teodor Hansson, Karl Gustaf Holmberg, Josef Hjalmar Johansson, Karl Ture Allan Käll, Adiel Lundell, Oskar Robert Lundgren, Gustaf Teodor Lundin, Johan Gottfrid Lundvall, Carl Johan Magnusson, Karl Johan Meijer, Adolf Viktor Nyman, Evert Amandus Törnqvist, Gustaf Adolf Törnqvist, August Gideon Uhrbom och Axel Teodor Wallström må, utan hinder därav att han först efter ingången av år 1916 tillträtt befattning såsom ordinarie lokomotivreparatör, för åtnjutande av arvodesförhöjning tillgodoräkna sig tiden för sin tjänstgöring såsom ordinarie tjänsteman under samma år såsom helt år.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Schotte.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 februari 1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde:

I gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens järnvägar stadgas bland annat, att tjänsteman, för vilken arvode finnes bestämt till ett lägsta och ett högsta belopp, erhåller arvodesförhöjning efter att hava innehaft ett och samma arvode i tre år samt att sådan förhöjning äger rum, intill dess det för befattningen stadgade högsta arvode uppnåtts. Vidare föreskrives, att högre arvode tillträdes vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning beslöt 1915 års riksdag en del ändringar i då gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens järnvägar, varigenom å ordinarie stat upp-

fördes, bland andra tjänstemän, lokomotivreparatörer till det antal, som av Kungl. Maj:t sedermera bestämdes, och med ett arvode av lägst 1,020 kronor och högst 1,500 kronor.

Med skrivelse den 15 mars 1917 har järnvägsstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat en av styrelsen för svenska järnvägsmannaförbundet gjord framställning i fråga om rätt till arvodesförhöjning för vissa lokomotivreparatörer vid statens järnvägar.

Styrelsen för svenska järnvägsmannaförbundet.

I berörda framställning anför styrelsen för nämnda förbund att, då ovan omförmälda, av riksdagen beslutade ändringar i avlöningsreglementet trätt i kraft den 1 januari 1916, det torde hava förutsatts, att de nya befattningarna skulle tillsättas från samma tidpunkt. Avlöningsstaten för statens järnvägar för år 1916 upptog likväl icke mindre än 44 vakanta lokomotivreparatörsbefattningar, varav framginge, att en hel del av de beslutade nya befattningarna icke tillsatts vid den därför avsedda tidpunkten. Detta kunde i ett flertal fall hava varit beroende på vederbörande befattningshavare själva eller försakats av stadgad fordran att undergå läkarundersökning. Emellertid hade en del lokomotivreparatörer, som inlämnat sina ansökningar och undergått föreskriven läkarundersökning samtidigt med dem, som från och med den 1 januari 1916 befordrats till ordinarie lokomotivreparatörer, icke vunnit dylik befordran förrän från och med den 1 februari samma år. Detta förhållande komme att inverka oförmånligt i fråga om dessa tjänstemäns uppflyttning i nästa arvodesklass, i det att de på grund av ovanberörda bestämmelser i avlöningsreglementet icke kunde komma i åtnjutande av arvodesförhöjning förrän med ingången av år 1920, medan deras kamrater, som befordrats från och med den 1 januari 1916, inträdde i närmast högre arvodesklass redan vid 1919 års ingång.

På grund härav har styrelsen för svenska järnvägsmannaförbundet hos järnvägsstyrelsen hemställt, att sex angivna tjänstemän, vilka sålunda utan eget förvållande befordrats till ordinarie lokomotivreparatörer först från och med den 1 februari 1916, måtte i avseende å rätt till arvodesförhöjning betraktas, som om de vunnit sådan befordran från och med den 1 januari samma år, samt att järnvägsstyrelsen måtte igångsätta en undersökning för att få utrönt, i vad mån andra lokomotivreparatörer, som ingivit sina ansökningar i god tid före den 1 januari 1916 men icke befordrats förrän efter nämnda dag, kunde beredas samma förmån.

I sin förberörda skrivelse meddelar järnvägsstyrelsen, att styrelsen verkställt utredning rörande vilka tjänstemän, som berördes av ifrågasvarande framställning, samt att av utredningen framginge, att antalet

Järnvägsstyrelsen.

dylika tjänstemän vore 21, därav 20 från första distriktets maskinavdelning och 1 från femte distriktets maskinavdelning. Styrelsen anför för övrigt i ärendet följande:

»Sedan Kungl. Maj:t den 11 juni 1915 utfärdat kungörelse angående ändring av vissa §§ i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar, varigenom ett antal lokomotivreparatörer uppfördes på ordinarie stat från och med den 1 januari 1916, vidtogos på styrelsens tillskyndan omedelbart vid distriktens förberedelser för ifrågakarande personers anställande på ordinarie stat. Därvid uträknades de preliminära arvoden för samtliga personer, som kunde ifrågakomma till dessa befattningar, vilka arvoden delgavs personalen jämte uppgifter å årsavgifter till pensionskassorna, retroaktivavgifter till änke- och pupillkassan m. m. dylikt. Sedan personalen erhållit vederbörlig betänketid, huruvida de på de sålunda av distriktsbefälet meddelade lönevillkoren önskade ordinarie anställning, uppmanades de, som önskade ifrågakomma till sådan anställning, inkomma med ansökan därom. Därefter remitterades de sökande till undersökningsläkare för genomgående av föreskriven läkarundersökning, varefter de över läkarundersökningen utfärdade intygen överlämnades till den antagande myndigheten.

Vad första distriktet beträffar ägde ovan angivna läkarundersökning rum under tiden den 27 november—den 23 december 1915, varefter distriktsförvaltningen hade utnämningssammanträde den 30 sistnämnda månad. Härvid befunnos vid läkarbetygens granskning icke mindre än 20 lokomotivreparatörer sakna godkänt läkarbetyg, vilket förhållande förhindrade deras anställande å ordinarie stat utan styrelsens medgivande. Med anledning härav beslöt distriktsförvaltningen nämnda dag avlåta skrivelse till styrelsen med hemställan, att ovannämnda personer måtte få antagas till ordinarie lokomotivreparatörer trots läkarbetygen. Nämnda skrivelse kom icke styrelsen tillhanda förrän den 7 januari 1916 och besvarades av styrelsen jakande den 10 samma månad, varefter distriktsförvaltningen omedelbart konstituerade ifrågakarande personer till ordinarie i enlighet med gällande bestämmelser från och med den 1 februari 1916.

Beträffande den femte distriktets maskinavdelning tillhörande lokomotivreparatören blev även han av samma skäl, som gällde ovanstående första distriktets personal, konstituerad till ordinarie lokomotivreparatör först från och med den 1 mars 1916.»

De lokomotivreparatörer, som äro föremål för järnvägsstyrelsens framställning, finnas upptagna i nedanstående tablå:

N a m n.	Datum för ordinarieblivandet.	Genomgått läkarundersökning den	Distriktsförvaltningens skrivelse inkommen till styrelsen den	Anmärkingar.
Hansson, Gustaf Teodor	1/2 16	1/12 15	7/1 16	Ej klart läkarbetyg.
Magnusson, Carl Johan	»	14/12 15	»	» » »

N a m n.	Datum för ordinarie-blivandet.	Genomgått läkarundersökning den	Distriktsförvaltningens skrivelse inkommen till styrelsen den	Anmärkingar.
Vestin, Axel David	1/2 16	27/11 15	7/1 16	Ej klart läkarbetyg.
Lundvall, Johan Gottfrid	"	"	"	" " "
Meijer, Karl Johan	"	29/11 15	"	" " "
Lundin, Gustaf Teodor	"	30/11 15	"	" " "
Hallbäck, Anders	"	19/12 15	"	" " "
Enroth, Anders Petter Pettersson.....	"	17/12 15	"	" " "
Lundell, Adiel	"	20/12 15	"	" " "
Uhrbom, August Gideon.....	"	21/12 15	"	" " "
Nyman, Adolf Viktor	"	22/12 15	"	" " "
Holmberg, Karl Gustaf	"	20/12 15	"	" " "
Lindskog, Samuel August Pettersson	"	18/12 15	"	" " "
Broberg, Gustaf Leo	"	"	"	" " "
Törnqvist, Evert Amandus.....	"	16/12 15	"	" " "
Törnqvist, Gustaf Adolf	"	19/12 15	"	" " "
Johansson, Josef Hjalmar	"	21/12 15	"	" " "
Hallin, Carl Oskar Brodd	"	22/12 15	"	" " "
Käll, Karl Ture Allan.....	"	30/11 15	"	" " "
Lundgren, Oskar Robert.....	"	23/12 15	"	" " "
Wallström, Axel Teodor	1/3 16	25/12 15	24/1 16	" " "

Då enligt järnvägsstyrelsens förmenande ifrågavarande tjänstemän icke borde bliva ekonomiskt lidande på grund av dröjsmålet med prövningen av läkarbetygen, men styrelsen saknade befogenhet att till den gjorda framställningen lämna bifall, har styrelsen överlämnat ärendet till Kungl. Maj:ts prövning med hemställan, att berörda tjänstemän måtte i fråga om blivande arvodesförhöjning få betraktas, som om de befordrats till ordinarie lokomotivreparatörer från och med den 1 januari 1916.

Hos järnvägsstyrelsen har jag sedermera inhämtat, att två av ifrågavarande 21 tjänstemän, nämligen Lindskog och Vestin, vilka båda vid konstituerandet till ordinarie lokomotivreparatörer från och med den 1

Departements-
chefen.

februari 1916 erhöilo ett arvode av 1,260 kronor, från och med den 1 januari 1917 befordrats till verkstadsförmän med bibehållande av samma arvode. Vad först angår Lindskog torde, enligt vad av det följande framgår, någon åtgärd i det av järnvägsstyrelsen föreslagna syftet icke vidare vara erforderlig. Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har nämligen 1917 års riksdag antagit en tilläggsbestämmelse till . . . . . ns man vi sa ns järnvägar av följande lydelse:

»Tjänsteman av lägre grad, som vid konstituerandet till första ordinarie befattning vid statens järnvägar erhållit en avlöning, understigande hans avlöningsförmåner inom verket såsom icke ordinarie, må, i enlighet med av Kungl. Maj:t utfärdade närmare bestämmelser, räknat från och med den 1 januari 1917, av järnvägsstyrelsen tilldelas det arvode, som han vid sistnämnda tidpunkt skulle hava uppburit i då innehavd ordinarie befattning, därest vid hans konstituerande till första ordinarie befattning iakttagits, att någon avlöningsminskning icke bort ifrågakomma. Befattningshavarens avlöning såsom icke ordinarie skall därvid beräknas till det belopp, som han skulle hava uppburit från tidpunkten för ordinarieblivandet, därest han kvarstått å icke ordinarie stat.»

Jämlikt riksdagens samtidigt givna bemyndigande har Kungl. Maj:t den 16 november 1917 fastställt regler för bestämmande av begynnelsearvodet för vissa ordinarie befattningshavare vid statens järnvägar. Då Lindskog tillhörde dem, som berördes av dessa bestämmelser, blevo hans avlöningsförmåner såsom verkstadsförmän, räknat tillbaka från 1917 års ingång, reglerade med tagen hänsyn därtill, att vid hans konstituerande till ordinarie lokomotivreparatör begynnelsearvodet enligt förenämnda regler bort utgå med 1,380 kronor. I enlighet med bestämmelsen i § 4 3:o) i avlöningsreglementet, att en var tjänsteman, som befordras eller i annan ordning förflyttas från en befattning till annan, i den nya befattningen såsom begynnelsearvode erhåller minst det arvode, han vid förflyttningen innehade i den förra befattningen, samt att, därest i den nya befattningen icke förekommer sådant arvode men väl högre arvode, den förflyttade tilldelas närmast högre arvode, som enligt grunderna kan i den nya befattningen ifrågakomma, blev Lindskogs begynnelsearvode såsom verkstadsförmän bestämt till 1,500 kronor. Lindskog uppbär således redan, räknat från 1917 års ingång, det arvode, som en verkstadsförmän först i och med den första arvodesförhöjningen uppnår.

Beträffande åter Vestin äro nyss omförmälda, av 1917 års riksdag antagna bestämmelser ej tillämpliga å honom. Den omständigheten, att han konstituerades till ordinarie lokomotivreparatör först efter 1916 års

ingång, inverkar i följd härav på tidpunkten för hans åtnjutande av arvodesförhöjning jämväl såsom verkstadsförman. I § 4 3:o) i avlöningsreglementet stadgas nämligen, förutom vad här ovan anförts, bland annat ytterligare, att tjänsteman, som vid förflyttning till befattning med lägsta arvode av 1,200 kronor innehar arvode av 1,260 kronor, bibehåller detta arvode intill dess han, om han kvarstått i den gamla befattningen, varit berättigad till arvodesförhöjning, samt erhåller då den för den högre befattningen enligt grunderna bestämda första arvodesförhöjning. Till följd av denna bestämmelse skulle Vestin, därest medgivande i det av järnvägsstyrelsen föreslagna syftet ej utverkas, icke komma i åtnjutande av den med verkstadsförmansbefattningen förenade första arvodesförhöjningen till 1,500 kronor förrän med ingången av år 1920. Vestin bör sålunda uti ifrågavarande hänseende för tillgodonjutande av arvodesförhöjning som verkstadsförman behandlas lika med de övriga 19 ordinarie tjänstemän, som järnvägsstyrelsens framställning avser.

På grund av de omständigheter, som förekommit vid ifrågavarande 20 befattningshavares befordran till ordinarie lokomotivreparatörer, anser jag i likhet med järnvägsstyrelsen det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att de få tillgodoräkna sig tiden för sin tjänstgöring såsom ordinarie lokomotivreparatörer under år 1916 såsom helt år för att dymedelst komma i åtnjutande av arvodesförhöjning redan från ingången av år 1919. Riksdagen har också förut icke ställt sig avvissande i fråga om liknande framställningar. Så har 1916 års riksdag medgivit, att notarien hos medicinalstyrelsen friherre Ernst Johan Axel Klinckowström finge, utan hinder därav, att han först efter ingången av år 1915 tillträtt sin nämnda tjänst, för ålderstilläggs åtnjutande räkna sig sin tjänstgöring före nämnda tidpunkt såsom tillförordnad notarie till godo i så måtto, att han finge från och med år 1917 komma i åtnjutande av samma avlöningsförmåner, som skolat tillkomma honom, därest han från och med år 1916 erhållit första ålderstillägget å lönen. Därjämte har samma års riksdag, med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, medgivit, att kvinnliga tekniska biträdet vid karolinska institutets patologisk-anatomiska institution Agnes Dahlgren finge, utan hinder därav, att hon icke omedelbart vid tiden för ifrågavarande befattnings tillkomst å institutets ordinarie stat eller den 1 januari 1915 utan först den 4 i samma månad utnämns till befattningen, för åtnjutande av löneförhöjning räkna sig till godo den tid, hon före utnämningen innehåft stadig anställning vid institutet, samt att vid tillämpning härav ålderstillägg finge tillkomma henne från 1915 års ingång.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att en var av följande tjänstemän vid statens järnvägar, nämligen verkstadsförmannen Axel David Vestin samt lokomotivreparatörerna Gustaf Leo Broberg, Anders Petter Pettersson Enroth, Anders Hallbäck C 1 Oskar Brodd Hallin, Gustaf Teodor Hansson, Karl Gustaf Holmberg, Josef Hjalmar Johansson, Karl Ture Allan Käll, Adiel Lundell, Oskar Robert Lundgren, Gustaf Teodor Lundin, Johan Gottfrid Lundvall, Carl Johan Magnusson, Karl Johan Meijer, Adolf Viktor Nyman, Evert Amandus Törnqvist, Gustaf Adolf Törnqvist, August Gideon Uhrbom och Axel Teodor Wallström må, utan hinder därav att han först efter ingången av år 1916 tillträtt befattning såsom ordinarie lokomotivreparatör, för åtnjutande av arvodesförhöjning tillgodoräkna sig tiden för sin tjänstgöring såsom ordinarie tjänsteman under samma år såsom helt år.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till riksdagen avlätas.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.